

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okul Deneyimi Dersine İlişkin Tutumları (Çukurova ve Adıyaman Üniversiteleri Örneği)

Attitudes of Pre-Service Teachers of Turkish Language Teaching Towards to School Experience Course

Ömer Tuğrul KARA*, İlke ALTUNTAŞ**

Özet: Türkçe öğretmenlerine öğretim programında belirtilen amaçları gerçekleştirmede ve kazanımları edindirmede önemli sorumluluklar düşmektedir. Türkçe öğretmenlerinin lisans eğitiminden gerekli alan ve mesleki bilgi, becerilere sahip olarak; eğitim ortamlarında karşılaşılabilecek durumlara uygun şekilde uygulamalar yaparak mezun olması önemlidir. Bu doğrultuda Türkçe Öğretmenliği lisans programında dördüncü sınıfın güz döneminde yer alan, bir saatlik teorik kısmı fakülte bünyesinde ve dört saatlik uygulama kısmı ortaokullarda işlenen “Okul Deneyimi” dersi, öğretmen adaylarına uygulama olanağı vermesi bakımından önemlidir. Bu çalışmada Türkçe öğretmeni adaylarının “Okul Deneyimi” dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Çukurova Üniversitesi ve Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören 81 Türkçe öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla 19 maddeden oluşan tutum ölçeği kullanılmıştır. Hazırlanan ölçeğin uygulanması sonucunda elde edilen veriler betimsel istatistik tekniklerinden yüzde kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre Türkçe öğretmeni adaylarının “Okul Deneyimi” dersine ilişkin tutumları değerlendirilmiş, tutumlarının genel anlamda olumlu yönde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, okul deneyimi, tutum, öğretmen adayları

Abstract: Turkish language teachers take responsibility to make students acquire aims and objectives determined in the curriculum. It is important for Turkish language teachers to be a graduate by having necessary professional and field knowledge and skills and by performing necessary applications in accordance with the situations that can be encountered in educational environment. In this respect, the school experience course, applied for the graduate classes in fall semester and which is studied within faculty for one hour theoretical part and for four hours in secondary school is important in terms of giving pre-service teachers a chance to train themselves. In this study, it is aimed to determine attitudes of Turkish Language Teachers towards the course of school experience. The sample part of the study consists of 81 pre-service Turkish Language teachers studying at faculty of the education at the universities of Adıyaman and Çukurova between the 2012-2013 school years. In the study, an attitude scale was used as a tool to collect data. After conducting the scale, data obtained from the results were analyzed using percentage from the descriptive statistical techniques. According to the findings, attitudes of the pre-service Turkish Language Teachers are evaluated and it is revealed that their attitudes are generally favourable.

Key Words: Turkish education, school experience, attitude, pre-service teachers

GİRİŞ

Toplumların gelişmesi, çağın gereksinimlerini karşılayabilen değişime ve yeniliğe açık eğitim sistemlerine bağlıdır. Eğitimdeki bu değişim ve yenilenmenin sağlanmasında en önemli etken

* Yard. Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Adana-Türkiye, e-posta: tkara@cu.edu.tr

** Araş. Gör., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara-Türkiye, e-posta: ialtuntas@ankara.edu.tr

ise öğretmenlerdir. Bir ülkenin eğitim-öğretim alanında başarıya ulaşmasında ve kendi yurttaşlarına istendik davranışlar kazandırılmasında en önemli rol öğretmenlere düşmektedir. Öğretmenlerden etkin, sorumluluk sahibi, üretken, değişimlere ayak uydurabilen, problem çözebilen kişileri eğitmeleri beklenmektedir. “Toplumun sağlıklı bir biçimde inşası konusunda birinci derecede sorumlu olan öğretmenler toplumun geleceğine yön verirler. Toplumların geleceği konusunda bu kadar önemli bir rol üstlenen öğretmenlerin, bu mesleğin gerektirdiği niteliklerin ışığında eğitilmeleri gerekmektedir” (Demircioğlu, 2010: 2). Ülkenin diğer dünya devletleri içinde en yüksek seviyeye ulaşmasının, yaratıcı, üretken ve etkin bireylerden oluşmasının temeli öğretmenlerin iyi bir eğitimden geçmesiyle sağlanacaktır. “Günümüz bilgi toplumlarında çok hızlı gelişme ve değişimler meydana gelmektedir. Bu gelişmeler toplumsal kurumları yeniden yapılandırmaya zorlamaktadır. Bu gelişme ve değişimlerin en etkin bir şekilde gerçekleştiği kurumlardan birisi de eğitim kurumlarıdır. Eğitim kurumları, bilgi ve teknoloji alanında elde edilen gelişmeleri toplumsal yapıya uyarlama fonksiyonuna sahiptir. Bu fonksiyon ancak nitelikli ve yeterli öğretmenlerin yetiştirilmesiyle mümkündür” (Kılıç, 2004: 174). Son yıllarda dünyada görülen teknolojik yeniliklerle öğretmenlik mesleğinin önemi azalmamış, aksine bu süreç öğretmen eğitiminde farklı değişim ve gelişimlerle kendini göstermiştir. Bu değişim rüzgârı ülkemizi de etkilemiş ve öğretmen eğitimi programları yenilenmiştir. Bu eğitimin en önemli kısmını üniversitelerde verilen öğretmen yetiştirme programları oluşturmaktadır.

“Türkiye’de öğretmen yetiştirme konusunda atılan ilk önemli adım 16 Mart 1848’de “Darümuallimin” adıyla İstanbul’da kurulan öğretmen okulu olmuştur. Tanzimatçılar çağdaş eğitim ve öğretimin medreseler yoluyla değil, modern yöntemlerle yetiştirilecek öğretmenlerle olacağına inanmışlardır” (Şehirli, 2010: 551). Öğretmen okulunun kurulması Cumhuriyet Dönemi için altyapı oluşturulmuştur (Öntuğ, 2008: 170).

Öğretmen yetiştirme sorunu hükümetler için öncelikli bir konu olarak her dönem güncelliğini korumuştur. Yakın tarihimiz incelendiğinde eğitim ve öğretimin her aşamasında okullaşma sürecine verilen hız bu konuya verilen önemi ortaya koymaktadır. Özellikle ilkokullara öğretmen yetiştirme konusuna hükümetler özel bir önem vermişlerdir. 1923-1981 döneminde, Türkiye’de ilkokullara öğretmen yetiştirmenin temel kaynağı; ilk öğretmen okulları, köy enstitüleri ve iki yıllık eğitim enstitüleri olmuştur. Köylere öğretmen yetiştirmek amacıyla; köy muallim mektepleri, köy eğitim kursları, köy öğretmen okulları, köy enstitüleri kurulmuştur. 1982 yılında öğretmen yetiştirme görevi Millî Eğitim Bakanlığından alınarak tamamen üniversitelere verilmiştir. 1997 yılında Yükseköğretim Kurulu, öğretmen yetiştirme konusunda kapsamlı bir düzenleme gerçekleştirmiştir (Şehirli, 2010: 551). Bu yapılandırma YÖK tarafından 1998-1999 eğitim öğretim yılından itibaren başlamıştır (Küçükahmet, 1999: 45). “2006-2007 yılında eğitim fakültelerinin yapılanmasında Öğretmen Yetiştirme Programları’nın güncellenmesi amacıyla yeni bir düzenlemeye gidilmiştir” (Şehirli, 2010: 551). Bu düzenlemelerden birisi de öğretmen adaylarının, kuramsal bilgi ve becerilerini okullarda daha fazla uygulamaya koyabilmelerini, öğretmenlik mesleğini her yönüyle daha iyi tanımalarını ve mesleğe hazırlanmalarını sağlamaya yöneliktir (Gürşen Otacıoğlu, 2010: 82).

Yeniden yapılandırma ile eğitim fakültelerinde ilköğretimin ikinci kademesine öğretmen yetiştiren yenibölüm ve programlar açılmış; bu bölümlerde uygulama okulları ve Millî Eğitim Bakanlığıyla ilişkiler arttırılmış, öğretmenlik formasyon dersleri yeniden düzenlenmiş, eğitim fakültelerinde akreditasyon çalışmaları başlatılmıştır. Tüm bu girişimlerin temel amacı ülkenin ihtiyaçlarına cevap verecek daha nitelikli öğretmenler yetiştirmektir (Durukan ve Maden, 2011: 556). Bu kapsamda eğitim fakültelerindeki bölümlerin programları genel kültür, alan bilgisinin yanında öğrencilerin öğretmenlik beceri ve niteliklerini geliştiren derslerin arttırılmasıyla zenginleşmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının gittikleri uygulama okullarında bulunma süreleri ve etkinlik sayıları da arttırılmıştır. Böylelikle eğitim fakültelerinde öğretmenlik eğitimi alan öğrenciler kazanmış oldukları bilgi ve becerileri “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” dersleri bünyesinde uygulayarak deneyim kazanmaktadırlar.

Öğretmen adaylarının bu derslere yönelik tutumları ve düşünceleri onların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını da etkileyecektir. Çünkü öğretmenlerin alan bilgileri ve mesleki

yeterlilikleri kadar öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları da önemlidir. Bu araştırmanın genel amacı, Türkçe öğretmeni adaylarının “Okul Deneyimi” dersine ilişkin tutumlarını belirlemektir.

Okul Deneyimi Dersi ve Türkçe Öğretmenliği Bölümünde Uygulanışı

Eğitim sistemimizin istenilen düzeye ulaşması açık bir şekilde öğretmenlerin başarısına ve niteliklerinin yükseltilmesine bağlıdır. Bu anlamda öğretmenlik mesleği öncesi öğretmen adaylarının okullarda deneyim kazanmaları önemlidir. Bunu gerçekleştirebilmek için eğitim fakültelerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adayları “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” dersi almaktadırlar.

Öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine hazırlanmaları sırasında okullarda öğretmen ve öğrencilerle birlikte uygulama çalışmaları yapmaları esastır. “Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması” dersleri okul yaşamına kapsamlı bir biçimde katılma olanağı sağlamakta ayrıca öğretmen adaylarına okul ortamında öğrenci olarak değil de öğretmen olarak bulunma fırsatı sunmaktadır. Çünkü “hizmet öncesi edinilen bilgi ve becerilerin gerçek bir meslek ortamında uygulanması oldukça önemlidir”(Özkan, Albayrak ve Berber, 2005: 1).

Türkçe öğretmeni adayları kendi alanlarıyla ilgili olarak kazandıkları bilgi ve becerileri “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” derslerinde tecrübe etme fırsatı yakalarlar. “Okul Deneyimi” dersi çerçevesinde aday öğretmenler okulun işleyişi, öğretmen ve diğer idarecilerin rolleri, öğretim etkinliklerinin nasıl yürütüldüğü, öğrencinin nasıl öğrendiği ve öğrenmenin nasıl meydana geldiğini görme şansına sahiptirler. Buna ilaveten, bu süreçte farklı etkinlikler yürütmeleri istenen öğretmen adayları, eğitim fakültelerinde almış oldukları bilgileri yerinde görme ve öğretmenlik mesleği hakkında genel bir fikir elde etme imkânı bulmaktadırlar” (Demircioğlu, 2010: 2). Öğretmen yetiştiren kurumlarda, hizmet öncesi eğitim döneminde öğretmen adaylarının iyi bir teorik bilgiye sahip olmaları ve sahip oldukları teorik bilgileri gerçek okul ortamında uygulamaları sağlanmalıdır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Türkçe dersine yönelik belirlenen amaçları gerçekleştirmek için Türkçe öğretmenlerine büyük görevler düşmektedir. Türkçe öğretmenlerinin bu görevleri yerine getirebilmesi için ise hizmet öncesinde gerekli bilgiye sahip olarak ve gerçek hayatta karşılaşılabilecek durumlara uygun şekilde uygulamalar yaparak mezun olması şarttır (Bozağaç, Bingöl ve Akçay, 2011: 180). Okul deneyimi, öğretmenlik mesleğini oluşturan birçok görevi öğretmen adaylarına tanıtmaya amacını güden planlı gözlem ve etkinliklerden oluşmakta, öğretmen adayına okul yaşamını ve öğretimini tanıtmaktadır.

“Okul Deneyimi” dersi, YÖK/Dünya bankası iş birliğinde 1994-1997 yılları arasında yürütülen millî eğitimi geliştirme projesi kapsamında hazırlanan ve 1998-1999 eğitim öğretim yılında eğitim fakültelerinde uygulamaya konulan öğretmen yetiştirme programlarında, “okullarda gözlem” adlı, süresi daha kısa olan eski bir dersin yerine konmuştur. Bu ders, “Okul Deneyimi I” ve “Okul Deneyimi II” ismiyle iki dönem olarak programda yer almıştır. Öğretmen adayının, okul hayatına ve öğretime planlı bir şekilde katılmasını, deneyimli öğretmenleri görev başında gözleme, öğrencilerle bireysel olarak ve küçük gruplar halinde çalışma, sınırlı sorumluluklarla da olsa, kısa süreli öğretmenlik deneyimleri kazanma olanakları sağlaması düşünülmüştür (Sands ve Özçelik 1997). 2006-2007 öğretim yılından itibaren eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme programları yeniden düzenlenmiştir. Yapılan bu düzenleme ile programların içeriklerinde yer alan derslerden bazıları yeniden şekillendirilmiştir. Bu bağlamda okul deneyimi dersi tek dönemlik 1 saat teorik 4 saat uygulama toplam 3 kredilik bir ders olarak programda yerini almıştır.

“Mesleğe hazırlanan öğretmen adaylarına, okulun örgüt yapısını, okul toplum ilişkisini ve öğretmenlik mesleğinin farklı görev ve işleyişini tanıtmaya amacını güden planlı gözlem ve etkinliklerden oluşan 1 saati teorik 4 saati okullarda yapılacak uygulamalara dayalı 3 kredilik “Okul Deneyimi” dersi öğretmen adaylarının mesleğe hazırlanmasında önemli bir yer tutmaktadır. “Okul Deneyimi” dersi sürecinde yapılması önerilen bu etkinlikler öğretmen adaylarına, başarılı birer öğretmen olmalarını sağlayacak çeşitli beceriler kazandırmayı amaçlamaktadır. Bir dönem devam edecek “Okul Deneyimi” dersinde öğrenciler önce

öğretmen, öğrenci, okul, okuldaki işleyiş gibi mesleğin genel özelliklerine ilişkin gözlemler yapacaklar daha sonra küçük öğrenci grupları ile çalışmalar ve kısa süreli de olsa sınıfın tamamıyla bir dersin bir bölümünü yürütme şansı yakalayacaklardır” (Sezer, 2010: 64). “Okul Deneyimi” dersi bünyesinde Türkçe öğretmeni adayları bir dönem boyunca haftada bir gün 4 saat uygulama okulunda daha önce planlanan etkinlikleri gerçekleştirip gözlem yaparlar. Haftada bir saatlik teorik kısmı da fakültede rehber öğretim elamanıyla yürütürler. Teorik derslerde rehber öğretim elamanı Türkçe öğretmeni adaylarını yapacakları etkinlikler ve gözlemler hakkında bilgilendirir. Aynı zamanda bu 1 saatlik teorik derslerde uygulama okullarında yapılan etkinlikler ve gözlemler tartışılır, değerlendirilir. Bu açıdan bakıldığında “Okul Deneyimi”nden istenilen başarının elde edilmesinde danışman öğretim elamanlarına ve uygulama okullarındaki Türkçe öğretmenlerine büyük sorumluluk düşmektedir. Bu durumda hem danışman öğretim elamanının hem de uygulama okullarındaki Türkçe öğretmenin aday öğretmenlerin eğitim süreci hakkında yeterli bilgi ve beceriye sahip olması gerekir.

Şüphesiz, yeni nesil öğretmenlerin iyi yetişmesi, uygulama öğretmenlerinin nitelikli hizmet verebilmesi ile yakından ilgilidir. Eğitimin çok faktörlü, karmaşık bir olgu olduğu düşünülürse, “nitelik” kavramının içeriğinin tam olarak doldurulması çok güç gibi görünmektedir. Dolayısıyla, “nitelikli uygulama öğretmenliği” olgusunu da etkileyen birçok değişkenden söz etmek mümkündür. Ancak, bu değişkenlerden en belirleyici olanları, uygulama öğretmenin bilgi ve anlayışının yanı sıra mesleki becerileri ile tutum ve değerleridir (Topkaya ve Yalın, 2005). Bu çerçevede danışman öğretim elamanı Türkçe öğretmeni adaylarına “Okul Deneyimi” dersiyle ilgili gözlemlerin, etkinliklerin ve yönergelerin bulunduğu formlar dağıtır. Öğretmen adayları uygulama okullarında buldukları süre boyunca her hafta daha önceden belirlenmiş etkinlikleri uygularlar, gözlem yaparlar. Gözlem ve raporların tamamlanmasının ardından öğretmen adaylarından ayrıntılı bir rapor yazmaları istenir. Ders sürecinde Türkçe öğretmeni adayları ilgili öğretim elemanının belirlediği ve dersin değerlendirilmesi gerekli olan belli sorumlulukları yerine getirir. “Öğretmen adayları uygulama okulunda yapacakları her etkinliğe ilişkin bir rapor hazırlayacaklar ve belirlenen tarih ve saatte bu rapor uygulama öğretim elemanına gösterilerek değerlendirilecektir. Bu raporların birleştirilmesiyle “Okul Deneyimi” dersi uygulama dosyası oluşturulacaktır. Dersin değerlendirilmesinde bu dosya da kullanılacaktır” (Sezer, 2010: 64). “Okul Deneyimi” dersinin dönem sonu değerlendirilmesinde yapılan etkinliklerin, hazırlanan raporların niteliği, öğrencilerin devam-devamsızlığı gibi unsurlar göz önünde tutulur.

“Okul Deneyimi” dersiyle öğretmen adaylarının aşağıdaki özellikleri kazanmış olmaları düşünülmektedir:

1. Okul organizasyonunu ve öğretmenliği sistemli bir yaklaşımla tanımış olma
2. İyi düzenlenmiş öğretmenlik deneyimleri aracılığı ile öğretim programı kapsamındaki öğretme-öğrenme etkinliklerini gerçekleştirmek için gerekli mesleki yeterlikleri kazanmaya başlamış olma
3. Öğrenme ve gelişme bakımından öğrenciler arasındaki bireysel farklar konusunda deneyim kazanmış olma
4. Uygulama okulundaki öğretmenlerle iş birliği yapmış ve okulda etkili bir biçimde çalışmak için gerekli kişisel becerileri geliştirmiş olma
5. Okulun organizasyonu, yönetimi ve okuldaki günlük işler ile okulda bulunan kaynaklar üzerinde bilgi sahibi olma (Sands ve diğerleri, 1997).

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Mevcut duruma müdahale etmeden kişi, olay veya olguyu olduğu gibi tanımlamayı amaçladığından dolayı araştırmada, durum tespitine yönelik betimsel araştırmanın tarama modeli tercih edilmiştir. Tarama modelinde olay ve olguları neden-sonuç ilişkisine göre değişikliğe uğratmadan ve yönlendirmeden irdelemek yerine evrende var olduğu gibi yansıtmak söz konusudur.

Veri Toplama Aracı

Bu makalede veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan “Okul Deneyimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği” (ODİTÖ) kullanılmıştır. Ölçek toplam 19 maddeden oluşmaktadır. Katılımcılar ölçekteki her bir madde için düşüncelerini ‘tamamen katılıyorum’, ‘katılıyorum’, ‘kararsızım’, ‘katılmıyorum’, ‘tamamen katılmıyorum’ seçeneklerinden birini işaretleyerek ifade etmişlerdir. Ölçek oluşturulurken Okul Deneyimi dersinin programı da göz önünde bulundurularak Kılınc ve Gödek Altuk (2010) tarafından geliştirilen “Okul Deneyimine Yönelik Tutum Ölçeği” temel alınmış, bunun yanı sıra Bozağaç, Bingöl ve Akçay (2011)’ın “Okul Deneyimine Yönelik Tutum Ölçeği”nden de yararlanılmıştır. Taslak ölçek Türkçe eğitimi ve eğitim bilimleri alanında çalışan uzman kişilerin görüşleri alınarak tekrardan düzenlenmiştir. Ölçek daha sonra mevcut maddeleri geliştirmek üzere Çukurova Üniversitesi bünyesinde öğrenim gören Hakkâri Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü 4. sınıf öğrencilerinden 12 kişiye uygulanmıştır. Uygulamadan gelen dönütlere göre 19 maddelik ölçek düzenlenmiştir. Bu ölçek Türkçe öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi” dersine yönelik tutumlarını saptamayı amaçlanmıştır. Hazırlanan tutum ölçeği 2012-2013 Güz yarıyılında Çukurova Üniversitesi ve Adıyaman Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde okuyan 81 öğretmen adayı üzerinde uygulanmıştır. Ölçeğin güvenilirliği tespit edilmiş ve Cronbach Alpha katsayısı 0.868 bulunmuştur.

Evren ve Örneklem

2012-2013 öğretim yılında Türkiye'deki üniversitelerin Türkçe Öğretmenliği Bölümünde 4. sınıfta öğrenim gören öğrenciler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

2012-2013 öğretim yılında Çukurova ve Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde 4. sınıfta okuyan 44’ü Çukurova Üniversitesi ve 37’si Adıyaman Üniversitesi olmak üzere toplam 81 öğrenci araştırmanın örneğini oluşturmaktadır. Çalışmada evrenin tamamına ulaşıldığından örneklem seçimi için herhangi bir örnekleme yöntemi kullanılmamıştır.

Verilerin Analizi

Ölçekten elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS 13.0 paket programında analiz edilmiştir. Olumsuz maddeler için verilen cevaplar 1’den 5’e doğru, olumlu maddeler için verilen yanıtlar ise bu sıralamanın tersi yönde kodlanmıştır. Verilerin analiz edilmesinde frekans (f) ve yüzde (%) değerlerinden yararlanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Öğretmen adaylarına “Okul Deneyimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği” (ODİTÖ)’nin uygulanması sonucundan elde edilen betimsel istatistiksel analizine yönelik bulgular aşağıdaki verilmiştir.

Ölçeğin puan güvenilirliği tespit edilmiş ve Cronbach Alpha katsayısı 0.868 bulunmuştur. Bu doğrultuda ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu söylenebilir. Güvenirliğinin yüksek olduğu belirlenen ölçeğin öğretmen adaylarına uygulanması sonucu elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersi benim için eğlenceli bir derstir.” maddesine ilişkin tutumlarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinin Eğlenceli Bir Ders Olduğuna İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Okul Deneyimi dersi benim için eğlenceli bir derstir.	f %	f %	f %	f %	f %	f %
	30 37.0	33 40.7	10 12.3	7 8.6	1 1.2	81 100

Tablo 1’de, “Okul Deneyimi dersi benim için eğlenceli bir derstir.” maddesine öğretmen adaylarının % 1.2’si hiç katılmıyorum, % 8.6’sı katılmıyorum, % 12.3’ü kararsızım, % 40.7’si katılıyorum, % 37’si tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Madde ortalaması 4.03 olarak tespit edilmiştir. Standart sapma 0.98’dir.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersinde genellikle çok sıkılıyorum.” maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 2’deki gibidir:

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinde Sıkılma Durumlarına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Okul Deneyimi dersinde genellikle çok sıkılıyorum.	f %	f %	f %	f %	f %	f %
	2 2.7	7 9.3	- -	50 66.7	16 21.3	81 100

Tablo 2’de, “Okul Deneyimi dersinde genellikle çok sıkılıyorum.” maddesine öğretmen adaylarının % 21.3’ü hiç katılmıyorum, çoğunluğu yani % 66.7’si katılmıyorum, % 9.3’ü katılıyorum, % 2.7’si tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Madde ortalaması 3.94 olarak tespit edilmiştir. Standart sapma .91’dir.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersine daha fazla zaman ayrılmalıdır.” maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 3’te verilmiştir:

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersine Daha Fazla Zaman Ayrılması Gerektiğine İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Okul Deneyimi dersine daha fazla zaman ayrılmalıdır.	f %	f %	f %	f %	f %	f %
	20 24.7	25 30.9	8 9.9	20 24.7	8 9.9	81 100

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OKUY DENEYİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI (ÇUKUROVA VE ADIYAMAN ÜNİVERSİTELERİ ÖRNEĞİ)

Tablo 3'te, öğretmen adaylarının % 24.7'si "Okul Deneyimi dersine daha fazla zaman ayrılmalıdır." ifadesine tamamen katılmış, % 30.9'u da "katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Görüldüğü gibi adayların yarısından fazlası (%55.6'sı) Okul Deneyimi dersine daha fazla zaman ayrılması gerektiğini düşünmektedir. Öğretmen adaylarının % 34.6'sı (katılmıyorum ve hiç katılmıyorum seçenekleri birleştirilerek) bu görüşe katılmamaktadır. % 9.9'u da kararsızdır. Madde ortalaması 3.35; standart sapma ise 1.35'tir.

Öğretmen adaylarının "Okul Deneyimi dersinden korkarım." maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 4'te verilmiştir:

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinden Korkma Durumlarına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Okul Deneyimi dersinden korkarım.	f % 20 1	f % 25 4	f % 8 -	f % 20 35	f % 38 48.7	f % 81 100

Tablo 4'te, öğretmen adaylarının % 48.7'si "Okul Deneyimi dersinden korkarım." maddesine hiç katılmamakta, % 44.9'u ise katılmamaktadır. Yani araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı (%93.6) Okul Deneyimi dersinden korkmamaktadır. Öğretmen adaylarının % 1.3'ü bu görüşe tamamen katılmakta, % 5.1'i ise katılmaktadır. Madde ortalaması 4.34; standart sapma ise 0.83'tür.

Öğretmen adaylarının "Okul Deneyimi dersini dört gözle beklerim." maddesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımı Tablo 5'teki gibidir:

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersini Dört Gözle Bekleme Durumlarına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Okul Deneyimi dersini dört gözle beklerim.	f % 4 4.9	f % 27 33.3	f % 25 30.9	f % 21 25.9	f % 4 4.9	f % 81 100

Tablo 5'te, "Okul Deneyimi dersini dört gözle beklerim." maddesine öğretmen adaylarının %4.9'u hiç katılmıyorum, % 25.9'u katılmıyorum, % 30.9'u kararsızım, % 33.3'ü katılıyorum, % 4.9'u da tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Görüldüğü gibi hiç katılmayanlarla, tamamen katılanlar eşit orana sahiptir. Madde ortalaması 3.07 olarak tespit edilmiştir. Standart sapma .99'dur.

Öğretmen adaylarının "Okul Deneyimi dersini dört gözle beklerim." maddesine ilişkin tutumlarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 6'da sunulmuştur:

Tablo 6.Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinde Gözlem Raporu Hazırlamaktan Zevk Alma Durumlarına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
	f	f	f	f	f	f
	%	%	%	%	%	%
Okul Deneyimi dersiyle ilgili gözlem raporu hazırlamaktan zevk alırım.	2	6	10	35	18	81
	2.5	19.8	12.3	43.2	22.2	100

Tablo 6’da, “Okul Deneyimi dersiyle ilgili gözlem raporu hazırlamaktan zevk alırım.” maddesine öğretmen adaylarının % 22.2’si hiç katılmıyorum, % 43.2’si katılmıyorum, % 12.3’ü kararsızım, % 19.8’i katılıyorum, % 2.5’i tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Adayların çoğunluğu (% 65.4’ü) Okul Deneyimi dersiyle ilgili gözlem raporu hazırlamaktan zevk aldığını düşünmemektedir. Madde ortalaması 2.3 olarak tespit edilmiştir. Standart sapma 1.11’dir.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimini diğer derslere göre daha çok severim.” maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 7’de verilmiştir:

Tablo 7.Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersini Diğer Derslere Göre Daha Çok Sevme Durumlarına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
	f	f	f	f	f	f
	%	%	%	%	%	%
Okul Deneyimini diğer derslere göre daha çok severim.	12	36	9	20	4	81
	14.8	44.4	40.7	24.7	4.9	100

Tablo 7’de, “Okul Deneyimini diğer derslere göre daha çok severim.” maddesinde öğretmen adaylarının % 14.8’i tamamen katılıyorum, % 44.4’ü katılıyorum, % 40.7’si kararsızım, % 24.7’i katılmıyorum, % 4.9’u da hiç katılmıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir. Madde ortalaması 3.39; standart sapma 1.15’tir.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersi kapsamında yaptığım gözlemler sırasında genellikle huzursuz olurum.” maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 8’deki gibidir:

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OKUY DENEYİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI
(ÇUKUROVA VE ADIYAMAN ÜNİVERSİTELERİ ÖRNEĞİ)

Tablo 8. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinde Yapılan Gözlemler Sırasında Huzursuz Olma Durumlarına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Okul Deneyimi dersi kapsamında yaptığım gözlemler sırasında genellikle huzursuz olurum.	f %	f %	f %	f %	f %	f %
	2 2.7	4 5.3	- -	52 69.3	17 22.7	81 100

Tablo 8’de, “Okul Deneyimi dersi kapsamında yaptığım gözlemler sırasında genellikle huzursuz olurum.” maddesine öğretmen adaylarının % 22.7’si hiç katılmıyorum, çoğunluğu yani % 69.3’ü katılmıyorum, % 5.3’ü katılıyorum, % 2.7’si tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Madde ortalaması 4.04 olarak tespit edilmiştir. Standart sapma 0.82’dir.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersi ile ilgili konuları tartışmaktan mutlu olurum.” maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 9’da verilmiştir:

Tablo 9. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersi ile İlgili Konuların Tartışılmasından Mutlu Olma Durumlarına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Okul Deneyimi dersi ile ilgili konuları tartışmaktan mutlu olurum.	f %	f %	f %	f %	f %	f %
	15 18.5	46 56.8	11 13.6	6 7.4	3 3.7	81 100

Tablo 9’da, öğretmen adaylarının % 18.5’i “Okul Deneyimi dersi ile ilgili konuları tartışmaktan mutlu olurum.” ifadesine tamamen katılmış, % 56.8’i de “katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Görüldüğü gibi adayların çoğunluğu Okul Deneyimi dersi ile ilgili konuları tartışmaktan mutlu olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının % 11.1’i (katılmıyorum ve hiç katılmıyorum seçenekleri birleştirilerek) bu ifadeye katılmamaktadır. % 13.6’sı da kararsızdır. Madde ortalaması 3.79; standart sapma ise 0.95’tir.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersi bana göre gereksiz bir derstir.” maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 10’da sunulmuştur:

Tablo 10. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinin Gereksiz Olduğuna İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Okul Deneyimi dersi bana göre gereksiz bir derstir.	f %	f %	f %	f %	f %	f %
	-	3	-	28	49	81
	-	3.8	-	35	61.3	100

Tablo 10’da, “Okul Deneyimi dersi bana göre gereksiz bir derstir.” maddesinde öğretmen adaylarının % 3.8’i katılıyorum, % 35’i katılmıyorum, % 61.3’ü de hiç katılmıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (% 96.2’si) maddede belirtilen ifadeye katılmamaktadır. Kararsızım ve tamamen katılıyorum seçeneğini işaretleyen öğretmen adayı bulunmamaktadır. Madde ortalaması 4.53; standart sapma 0.69’dur.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersinin mesleki bilgilerimi geliştirmemde önemli bir yeri vardır.” maddesine ilişkin tutumlarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 11’de verilmiştir:

Tablo 11. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinin Mesleki Bilgileri Geliştirmede Önemli Bir Yeri Olduğuna İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Okul Deneyimi dersinin mesleki bilgilerimi geliştirmemde önemli bir yeri vardır.	f %	f %	f %	f %	f %	f %
	41	29	5	4	2	81
	50.6	35.8	6.2	4.9	2.5	100

Tablo 11’de, “Okul Deneyimi dersinin mesleki bilgilerimi geliştirmemde önemli bir yeri vardır.” maddesine öğretmen adaylarının % 2.5’i hiç katılmıyorum, % 4.9’u katılmıyorum, % 6.2’si kararsızım, %35.8’i katılıyorum, % 50.6’sı tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Öğretmen adaylarının büyük bir kısmı, Okul Deneyimi dersinin mesleki bilgilerini geliştirmelerinde önemli bir yeri olduğunu düşünmektedir. Madde ortalaması 4.27 olarak tespit edilmiştir. Standart sapma .96’dır.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersinin gözlem konuları azaltılırsa sevinirim.” maddesine ilişkin tutumlarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 12’deki gibidir:

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OKUY DENEYİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI
(ÇUKUROVA VE ADIYAMAN ÜNİVERSİTELERİ ÖRNEĞİ)

Tablo 12. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinin Gözlem Konularının Azaltılmasına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Okul Deneyimi dersinin gözlem konuları azaltılırsa sevinirim.	f %	f %	f %	f %	f %	f %
	5 7.2	24 34.8	- -	32 46.4	8 11.6	81 100

Tablo 12’de, öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersinin gözlem konuları azaltılırsa sevinirim.” maddesinde % 7.2’si tamamen katılıyorum, % 34.8’i katılıyorum, % 46.4’ü katılmıyorum, % 11.6’sı da hiç katılmıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir. Madde ortalaması 3.20; standart sapma 1.24’tür.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersindeki gözlemlere sadece sınıf geçmek için katılıyorum.” maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 13’de verilmiştir:

Tablo 13. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersindeki Gözlemlere Sadece Sınıf Geçmek Amacıyla Katılma Durumlarına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Okul Deneyimi dersindeki gözlemlere sadece sınıf geçmek için katılıyorum.	f %	f %	f %	f %	f %	f %
	1 1.3	6 7.8	- -	41 53.2	29 37.7	81 100

Tablo 13’te, öğretmen adaylarının % 1.3’ü “Okul Deneyimi dersindeki gözlemlere sadece sınıf geçmek için katılıyorum.” ifadesine tamamen katılmış, % 7,8’i de “katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmen adaylarının % 53.2’si katılmıyorum, % 37.7’si hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretleyerek bu görüşe katılmamaktadır. Madde ortalaması 4.18; standart sapma ise 0,88’dir.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi ile ilgili kitap, dergi vb. yayınları takip etmek isterim.” maddesine ilişkin cevapların frekans ve yüzde dağılımı Tablo 14’te sunulmuştur:

Tablo 14. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi ile İlgili Kitap, Dergi vb. Yayınları Takip Etmeyi İstemelerine İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
	f	f	f	f	f	f
	%	%	%	%	%	%
Okul Deneyimi ile ilgili kitap, dergi vb. yayınları takip etmek isterim.	11	40	16	12	2	81
	13.6	49.4	19.8	14.8	2.5	100

Tablo 14’de, “Okul Deneyimi ile ilgili kitap, dergi vb. yayınları takip etmek isterim.” maddesine öğretmen adaylarının %2.5’i hiç katılmıyorum, %14.8’i katılmıyorum, %19.8’i kararsızım, % 49.4’ü katılıyorum, % 13.6’sı tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Öğretmen adaylarının çoğunluğu (%63’ü), Okul Deneyimi ile ilgili kitap, dergi vb. yayınları takip etmek istediklerini belirtmişlerdir. Madde ortalaması 3.56 olarak tespit edilmiştir. Standart sapma .98’dir.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersinde yeni beceriler kazanmak bende heyecan uyandırır.” maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 15’te sunulmuştur:

Tablo 15. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinde Yeni Beceriler Kazanmanın Onlarda Heyecan Uyandırma Durumlarına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
	f	f	f	f	f	f
	%	%	%	%	%	%
Okul Deneyimi dersinde yeni beceriler kazanmak bende heyecan uyandırır.	31	38	4	7	1	81
	38.3	46.9	4.9	8.6	1.2	100

Tablo 15’te, öğretmen adaylarının % 38.3’ü “Okul Deneyimi dersinde yeni beceriler kazanmak bende heyecan uyandırır.” ifadesine tamamen katılmış, % 46.9’u da katılıyorum seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmen adaylarının % 8.6’sı katılmıyorum ve % 1.2’si hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretleyerek bu görüşe katılmamaktadır. %4.9’u ise kararsızdır. Öğretmenlerin büyük bir kısmı Okul Deneyimi dersinde yeni beceriler kazanmanın onlarda heyecan uyandırdığını belirtmişlerdir. Madde ortalaması 4.12; standart sapma ise 0.94’tür.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersi sayesinde öğretmenlik mesleğini daha çok seviyorum.” maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 16’da sunulmuştur:

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OKUY DENEYİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI
(ÇUKUROVA VE ADIYAMAN ÜNİVERSİTELERİ ÖRNEĞİ)

Tablo 16. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersi Sayesinde Öğretmenlik Mesleğinin Daha Çok Sevildiğine İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
	f	f	f	f	f	f
	%	%	%	%	%	%
Okul Deneyimi dersi sayesinde öğretmenlik mesleğini daha çok seviyorum.	31	38	4	7	1	81
	28.4	39.5	11.1	14.8	6.2	100

Tablo 16’da, öğretmen adaylarının % 28.4’ü “Okul Deneyimi dersi sayesinde öğretmenlik mesleğini daha çok seviyorum.” ifadesine tamamen katılmıştır. % 39.5’i de “katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Adayların % 14.8’i katılmıyorum, % 6.2’si de hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretleyerek bu görüşe katılmamaktadır. % 11.1’i ise kararsızım seçeneğini işaretlemiştir. Madde ortalaması 3.69; standart sapma 1.21’dir.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersinde başarılı olamam.” maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 17’deki gibidir:

Tablo 17. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinde Başarılı Olamayacaklarına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
	f	f	f	f	f	f
	%	%	%	%	%	%
Okul Deneyimi dersinde başarılı olamam.	-	1	-	30	42	81
	-	1.4	-	41.1	57.5	100

Tablo 17’de, “Okul Deneyimi dersinde başarılı olamam.” maddesine öğretmen adaylarının % 57,5’i hiç katılmıyorum, % 41,1’i katılmıyorum, % 1,4’ü katılıyorum seçeneklerini işaretlemiştir. Tamamen katılıyorum ve kararsızım seçeneklerini işaretleyen öğretmen adayı yoktur. Öğretmen adaylarının neredeyse tamamına yakını, Okul Deneyimi dersinde başarılı olamayacaklarını düşünmemektedir. Madde ortalaması 4,54 olarak tespit edilmiştir. Standart sapma 0, 57’dir.

Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi dersiyle ilgili uygulama öğretmenimle (Türkçe öğretmeni) görüşme yapmak gereksizdir.” maddesine ilişkin cevaplarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 18’de verilmiştir:

Tablo 18.Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinde Uygulama Öğretmeniyle Görüşme Yapmanın Gereksiz Olduğuna İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
	f	f	f	f	f	f
	%	%	%	%	%	%
Okul Deneyimi dersiyile ilgili uygulama öğretmenimle görüşme yapmak gereksizdir.	3	4	-	32	34	81
	4.1	5.5	-	43.8	46.6	100

Tablo 18’de, “Okul Deneyimi dersiyile ilgili uygulama öğretmenimle (Türkçe öğretmeni) görüşme yapmak gereksizdir.” maddesine öğretmen adaylarının %46.6’sı hiç katılmıyorum, % 43.8’i katılmıyorum, % 5.5’i katılıyorum, % 4.1’i tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemiştir. Öğretmen adaylarının büyük bir kısmı (% 90,4’ü), Okul Deneyimi dersiyile ilgili uygulama öğretmeniyle (Türkçe öğretmeni) görüşme yapmanın gereksiz olduğu görüşüne katılmamaktadır. Madde ortalaması 4.23 olarak tespit edilmiştir. Standart sapma ise 1.00’dir.

Öğretmen adaylarının “Uygulama okullarındaki öğrencilerin olumsuz tavırları bu derse olan ilgimi azaltır.” maddesine ilişkin tutumlarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 19’da sunulmuştur:

Tablo 19.Öğretmen Adaylarının Uygulama Okullarındaki Öğrencilerin Olumsuz Tavırlarının Derse Olan İlgilerini Azalttığına İlişkin Tutumlarının Frekans Dağılımı

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
	f	f	f	f	f	f
	%	%	%	%	%	%
Uygulama okullarındaki öğrencilerin olumsuz tavırları bu derse olan ilgimi azaltır.	12	4	-	32	11	81
	16	20	-	32	14.7	100

Tablo 19’da, öğretmen adaylarının % 16’sı “Uygulama okullarındaki öğrencilerin olumsuz tavırları bu derse olan ilgimi azaltır.” maddesinde tamamen katılıyorum, % 26.7’si katılıyorum seçeneğini, % 42.7’si katılmıyorum ve % 14.7’si ise hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretlemiştir. Madde ortalaması 3.13; standart sapma ise 1.38’dir.

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Yapılan bu araştırmada Türkçe öğretmeni adaylarının “Okul Deneyimi” dersine ilişkin tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Çünkü tutumlar, eylemlerin ortaya çıkması ve gelişmesi sürecinde etkin bir role sahiptir. Aynı biçimde eylemler de gelişim süreçleri içerisinde, kendilerine etki eden tutumların değişiklik göstermesinde etkin olabilmektedir (İnceoğlu, 2004: 23). Araştırmanın amacı doğrultusunda uygulanan ölçekten elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir:

1- Öğretmen adaylarının büyük bir kısmı, “Okul Deneyimi” dersinin eğlenceli bir ders olduğu ve ders esnasında sıkılmadığı yönünde olumlu bir tutuma sahiptir.

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OKUY DENEYİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI (ÇUKUROVA VE ADIYAMAN ÜNİVERSİTELERİ ÖRNEĞİ)

2- Adayların yarısından fazlası, “Okul Deneyimi” dersine daha fazla zaman ayrılması gerektiği düşüncesindedir.

3- Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük bir kısmı, “Okul Deneyimi” dersinden korkmamaktadır. Aynı şekilde adayların büyük bir kısmı, “Okul Deneyimi” dersi ile ilgili konuları tartışmaktan mutlu olduklarını ve “Okul Deneyimi” dersinin mesleki bilgilerini geliştirmelerinde önemli bir yeri olduğunu belirtmişlerdir.

4- “Okul Deneyimi dersini dört gözle beklerim.” ifadesine öğretmen adaylarının yaklaşık 1/3’i katılmadıklarını, 1/3’i kararsız olduklarını, geriye kalanı da katıldıklarını belirtmişlerdir. Hiç katılmıyorum seçeneğini işaretleyenlerle tamamen katılıyorum seçeneğini işaretleyenlerin eşit orana sahip olması dikkat çekici bir bulgudur.

5- Katılımcıların çoğunluğu, “Okul Deneyimi” dersi sayesinde öğretmenlik mesleğini daha çok sevmektedirler. Oğuz’un (2004) sınıf öğretmeni adaylarıyla yaptığı araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Oğuz’un araştırmasında “Okul Deneyimi” dersinin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine bakışı üzerinde olumlu etkisi olduğu anlaşılmıştır. Ancak yapılan araştırmanın bulgusu, Uslu’nun (2001) yapmış olduğu öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin algı ve tutumlarında “Okul Deneyimi” dersinden sonra anlamlı bir değişim gözlenmediğini belirten araştırma bulgusuyla ters düşmektedir. Bu durum, okullardaki eğitim ortamlarının farklı koşullarından ve uygulama öğretmenlerinin farklı tutumlarından kaynaklanmış olabilir.

6- Adayların çoğunluğu, “Okul Deneyimi” ile ilgili kitap, dergi vb. yayınları takip etmek istediklerini, “Okul Deneyimi” dersinde yeni beceriler kazanmanın onlarda heyecan uyandırdığını belirtmişlerdir. Koroğlu, Başer ve Yavuz (2000) tarafından yapılan araştırmada da elde edilen bulgulara benzer olarak öğretmen adaylarının büyük bir kısmı (%89), “Okul Deneyimi” dersinde temel öğretmenlik becerilerinde deneyim kazandıkları düşüncesindedir.

7- Öğretmen adaylarının yarısından fazlası, “Okul Deneyimi” dersini diğer derslere oranla daha çok sevdiğini (tamamen katılıyorum ve katılıyorum seçeneklerini işaretleyerek) belirtmişlerdir.

8- Öğretmenlerin büyük bir kısmı, “Okul Deneyimi” dersinin gereksiz olduğu ve “Okul Deneyimi” dersiyle ilgili uygulama öğretmeniyle (Türkçe öğretmeni) görüşme yapmanın gereksiz olduğu maddesine katılmamaktadır. G.Yapıcı ve Z. Yapıcı’nın (2004) yaptıkları araştırmada da öğretmen adayları okulda görev yapan öğretmenlerle yaptıkları görüşmelerin onların öğretmenlik mesleğini tanımalarına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir.

9- “Okul Deneyimi dersindeki gözlemlere sadece sınıf geçmek için katılırım.” ifadesine katılımcıların büyük bir kısmı, “Uygulama okullarındaki öğrencilerin olumsuz tavırları bu derse olan ilgimi azaltır.” ifadesine de adayların çoğunluğu katılmadıklarını belirtmişlerdir. Oğuz’un (2004) yaptığı araştırmada ise öğrencilerin yaramazlıklarının ve gürültülerinin bazı öğretmen adaylarının gözlerini korkuttuğu, bununla birlikte mesleğe ilişkin olumlu düşüncelerin ağırlık taşıdığı, olumsuz duygu ve düşüncelerin az olduğu bulgusu elde edilmiştir.

10- Öğretmen adaylarının neredeyse tamamına yakını, “Okul Deneyimi” dersinde başarılı olamayacaklarını ifadesine katılmamaktadır.

11- “Okul Deneyimi dersi kapsamında yaptığım gözlemler sırasında genellikle huzursuz olurum.” ifadesine katılımcıların büyük bir kısmı katılmadıklarını belirtmişlerdir. Çoğunluğunun katılmıyorum seçeneğini işaretlemesi de dikkat çekici bir bulgudur.

Öğretmen adaylarının tutum ölçeğine verdikleri cevaplardan yola çıkarak onların “Okul Deneyimi” dersi sırasında herhangi bir sıkıntıyla karşı karşıya kalmadıklarını çıkarmak mümkündür. Öğretmen adayları “Okul Deneyimi” dersiyle ilgili genel anlamda olumlu yönde tutuma sahiptir ve bu dersin teorik ve uygulama kısmının kendileri için faydalı olduğunu düşünmektedir. Dikkat çekici olan öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi” dersi için ayrılan süreyi az bulmasıdır. Bu sonuçlardan öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi” dersinin önemini kavradıkları, bu derse ilişkin duygu, düşünce ve görüşlerinin olumlu yönde olduğu görülmektedir.

Öğretmen adaylarının meslek yaşamlarına başlamadan önce aldıkları eğitimde okullarda yapılacak olan öğretmenlik uygulamalarına daha çok önem verilmesi ve bu tür derslerin süre ve

sayı bakımından artırılması gerektiği söylenebilir. Çünkü YÖK'e göre uygulamalı öğretmenlik çalışmaları öğretmen yetiştirme programlarının en önemli derslerindedir (YÖK, 1998). Öğretmen adayları gönderildikleri okullarda değişik sınıflarda öğretmenleri gözleyerek ya da öğretmenlik uygulaması yaparak öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği becerileri geliştirme, kendi alanlarına ilişkin öğretim programını, ders kitaplarını ve öğrenci değerlendirme teknik ve biçimlerini tanıyıp yorumlama ve elde edinilen deneyimleri arkadaşları ve öğretim elemanlarıyla paylaşarak geliştirme olanağı elde ederler.

ÖNERİLER

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

1- Öğretmen yetiştirme eğitiminde “Okul Deneyimi” dersine daha fazla zaman ayrılmalıdır.

2- Araştırmada, Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencilerinin “Okul Deneyimi” dersi ile ilgili tutumları betimsel istatistik teknikleri kullanılarak incelenmiştir. İleride yapılacak olan çalışmalarda yordamsal istatistik teknikleri kullanılabilir. Öğretmen adaylarının tutumlarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığı araştırılabilir.

3- Araştırma Türkçe Öğretmenliği Bölümünde öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencileriyle yapılmıştır. Araştırma eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarını kapsayacak şekilde yapılabilir.

4- Yapılan araştırmada öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi” dersine ilişkin tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılacak araştırmalarda öğretmen adaylarının “Öğretmenlik Uygulaması” dersine ilişkin tutumları belirlenebilir.

5- Öğretmen adaylarının “Okul Deneyimi” dersine ilişkin görüşleriyle ilgili nitel araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Bozağaç, C., Bingöl, M. Z., ve AKÇAY, A. (2011). Okul deneyimi dersine ilişkin Türkçe öğretmen adaylarının görüşleri (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi örneği). *1. Uluslararası Türkçe Eğitimi Öğrenci Kongresi Bildiri Kitabı*, 179-185. 29-30 Eylül 2011. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, Ankara.
- Demircioğlu, İ. H. (2010). Etkili öğretmen. Editör: İ. H. Demircioğlu, *Aday Öğretmenler İçin Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması* (1-17). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Durukan, E. ve Maden, S. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe öğretmenliği lisans programına yönelik görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19 (2), 555-566.
- Gürşen Otacıoğlu, S. (2010). Müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi ı uygulama dersine ilişkin tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (28), 81-90.
- İnceoğlu, M. (2004). *Tutum, Algı ve iletişim*. Ankara: Elips Kitap.
- Kılıç, D. (2004). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adayları üzerine etkisinin değerlendirilmesi. *Kızım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (10), 172-184.
- Kılınç, A. ve Gödek, Altuk, Y. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersine yönelik tutumları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (19), 41-70.
- Koroğlu, H., Başer, N. ve Yavuz, G. (2000). Okullarda uygulama çalışmalarının değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (19), 85-95.
- Küçükahmet, L. (1999). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Oğuz, A. (2004). Okul deneyimi I dersinin öğretmen adayları üzerindeki etkileri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. (11), 141-162.
- Öntuğ, M. M. (2008). *II. Meşrutiyet dönemi eğitim*. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Özkan, H. H., Albayrak, M. ve Berber, K. (2005). Öğretmen adaylarının ilköğretim okullarında yaptıkları öğretmenlik uygulamasının yetişmelerindeki rolü. *Millî Eğitim Dergisi*, (168)
- Sands, M. ve Özçelik, D. A. (1997). *Okullarda uygulama çalışmaları*, YÖK/Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Yetiştirme. Ankara: MEB Yayınları
- Sezer, A. (2010). Okul Deneyimi. Editör: İ. H. Demircioğlu). *Aday öğretmenler için okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması* (19-66). Ankara: AnıYayıncılık.

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OKUY DENEYİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI (ÇUKUROVA VE ADIYAMAN ÜNİVERSİTELERİ ÖRNEĞİ)

- Şehirli, Y. A. (2010). İlköğretim alanlarına öğretmen yetiştirmenin tarihi gelişimi ve günümüzdeki mevcut durum. *Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu II, Bildiri Kitabı*, 551-565. 16-18 Mayıs 2010, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Topkaya, E. Z. ve Yalın, M. (2005). Uygulama öğretmenliğine ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 1 (1-2), 12-24.
- Uslu, Z. (2001). Okul deneyimi derslerinin öğretmen adaylarına etkileri. *Çağdaş Eğitim*, 282 (39-35).
- Yapıcı, Ş. ve Yapıcı, M. (2004). Öğretmen adaylarının okul deneyimi I dersine ilişkin görüşleri. *İlköğretim-Online*, 3 (2), 54-59.
- YÖK (1998). Aday öğretmen kılavuzu. Ankara: YÖK

EXTENDED ABSTRACT

The development of the societies depends largely on their change that can meet the needs of today and their innovative education system. Teachers are the most important factor in the process of development and innovation. The teachers who play such an important role in the future of the societies should be well-trained according to the necessities of this job. With the help of the restructuring, some departments and programs training teachers for the secondary stage of the primary education are instituted and in these departments some application schools and pedagogical formation courses are reorganized. It is aimed that, using the knowledge and skills that students gained during their teacher training period at the faculty, they should become experienced with “school experience” and “teaching practice” courses. School experience course gives students a chance to be a part of school life and be there as a teacher not as a student. Within the scope of school experience course pre-service Turkish language teachers practice exercises planned before and observe the class at the application school 4 hours in a day of the week during a semester. 1 hour theoretical section in a week is carried out with guidance instructor of the faculty. Guidance instructor informs the pre-service Turkish teachers about the exercises and observation they are expected to do in this 1 hour theoretical lesson. During this lesson, the observations and exercises done in practice schools are discussed and evaluated. The basic aim of this research is to determine the attitude of pre-service Turkish teachers towards the course named “school experience”

This study is a descriptive survey model. In this research, Attitude Scale towards the School Experience Course which was developed by researchers was used as a data collection tool. The scale consists of 19 items. Participants state their thoughts for each item choosing one of the options among “strongly agree”, “agree”, “not sure”, “disagree” and “strongly disagree”.

The sample of the research consists of 81 students 44 of which are from Çukurova University and 37 from Adıyaman University at 4th grade in 2012-2013 school years. Data collected analyzed in the computer environment using SPSS 13.0 package. In the analysis of the data frequency and percent values are used.

In this research, the attitude of the pre-service Turkish teachers towards the school experience course is tried to be determined. Results from the scale conducted in accordance with the aim of the research are given below:

- 1- Most of the pre-service teachers state that school experience course is an enjoyable course and they don't get bored with it.
- 2- More than the half of the pre-service teachers thinks that more time should be allocated to school experience course.
- 3- Most of the pre-service students participating in the survey are not afraid of the school experience course. Similarly most of the pre-service students state that they are glad to discuss the issues related to school experience course and it has an important role in developing their professional knowledge.
- 4- 1/3 students say that they are not agree on “I look forward to school experience course” while 1/3 say they are not sure and the rest say they are agree on the expression. It is an eye-catching finding that strongly agrees option and strongly disagree option for this expression is at an equal rate.
- 5- Majority of the participant thinks that they love teaching profession more thanks to this course.
- 6- Majority of the participants state that they want to follow publications about school experience like magazines and books and that gaining new skills via school experience course arouses excitement on them. A major part of the participants (%89) thinks that they gain experience on basic skills about teaching profession in school experience course.

- 7- More than the half of the participants indicates that they love school experience course more than they do for the other courses.
- 8- Most of the teacher disagrees on the thought that school experience course and interviewing with application teacher (Turkish teacher) are unnecessary.
- 9- A major part of the participants disagree on the expression that “I attend to school experience observation only to go through the class” and most of the participants disagree on the expression that “some negative behaviors of the students at application school reduces my interest”.
- 10- Nearly all of the pre-service teachers don't think that they will not be successful in school experience course.
- 11- A major part of the participants state that they disagree on the expression of “I feel anxiety during my observations within the concept of school experience course”.

It can be easily deduced from the answers participants give to attitude scale that they did not face with any trouble during school experience course. Pre-service teachers think that they have positive attitude for the school experience course in general and theoretical and practice part of this course are very useful for them. What is remarkable is that pre-service teachers find the time allocated for the school experience course is not enough. It is understood from results that pre-service students understand the importance of school experience course and their feeling, attitudes and thoughts for this course are positive.

Some given advices according to results of the survey:

- 1- More time should be allocated to school experience course in training teacher education.
- 2- In this research, attitudes of the last grade undergraduate students of Turkish Language Teaching department are participated are investigated using descriptive statistical techniques. It is also possible that for the next studies procedural statistical techniques can be used.
- 3- Research is conducted to last grade undergraduate Turkish Language Teaching students. Next researches are possible to be conducted to pre-service teachers from any department of the faculty of the education.
- 4- In this research, the attitudes of the pre-service teachers towards the school experience course are tried to be determined. In the next studies, their attitudes for the school experience course can be determined.
- 5- Qualitative researches can be conducted to determine the thoughts of the pre-service students about school experience course.